

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ

Варіант 1

Вхідні дані:

Проілюструємо процес створення оцінок “суспільної вигоди” на прикладі побудови навчальної школи в місцевому районі. Процедура оцінки починається з формування найбільш важливих “реальних цілей” здійснення цього заходу.

Такими є:

- 1) навчання дітей (основна ціль);
- 2) надання праці вчителям та адміністративному персоналу;
- 3) ріст основних фондів, в даному випадку невиробничих, в районі (у результаті будівля школи, наприклад, може бути використана як місце для зборів, розваг).

Наступним етапом є формулювання вказаних цілей у більш точних кількісних термінах, з використанням специфічних показників, адекватних кожної з сформульованих цілей. Кількісна інтерпретація цілей наступна:

- 1) навчання дітей – показник виконання цілі: комплектування одинадцяти класів, для навчання річного контингенту не менш 4100 дітей;
- 2) забезпечення зайнятості – показник виконання цілі: обсяг доходу педагогічного та адміністративного персоналу приблизно
- 3) ріст власності - показник виконання цілі: зростання вартості майна в районі приблизно на 2%.

Таким чином, показники виконання цілей формуються в різних одиницях виміру. Інструментом вимірювання різних цілей та побудови єдиної грошової оцінки є в цьому випадку ранжування цілей та надання їм “міри” на підставі соціологічного опитування споживачів проекту. Наприклад, споживачам проекту запропоновано присвоїти коефіцієнти від 0 до 1 різним цілям. Отримані наступні результати: навчання 1,0; надання роботи - 0,5; місце для розваг – 0,1; місце для зборів – 0,05.

Грошова оцінка:

- вигоди від навчання $300000/0,5*1,0=600000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для розваг $300000/0,5*0,1=60000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для зборів $300000/0,5*0,05=30000$ ум.од.

В результаті сукупна оцінка суспільної вигоди, запропонованого проекту: $300000+600000+60000+30000=990000$ ум.од. Ця оцінка порівнюється з витратами по даному проекту та з оцінкою “вартість-вигода” альтернативних проектів.

Варіант 2

Вхідні дані:

Проілюструємо процедуру раціонального вибору проекту по критерію “вартість-вигода” на прикладі заходів по захисту від повені. Розглядаються варіанти - існуючий стан захисних споруд та відповідний йому середньорічний збиток у 38 тис. ум.од., чотири проекту, пов’язані з будуванням дамб або резервуарів різного обсягу (табл.1).

Таблиця 1 – Приклад вибору проекту за критерієм “вартість-вигода”

Проекти	Річна вартість проекту (тис. ум.од.)	Середньорічний збиток (тис. ум.од.)	Вигода (зменшення збитку) (тис. ум.од.)
Існуючий стан	0	38	0
Проект А – дамба	3	32	6
Проект Б – малий резервуар	10	22	16
Проект В – середній резервуар	18	13	25
Проект Г – великий резервуар	30	6	32

Кожний проект характеризується показником витрат (річна вартість, яка у більш загальному випадку може розглядатися як сума витрат, приведена за допомогою норми дисконтування до першого року побудови) та показником вигоди (зменшення збитку у результаті реалізації вигід для різних проектів).

Точкою рівноваги витрат і результатів в даному прикладі є проект В. По цьому проекту збільшення вигід 9000 ум.од. приблизно дорівнює збільшенню витрат 8000 ум.од., в той час як проект Г забезпечує в абсолютному вираженні більше зниження збитків, не дає покриття додаткових витрат відповідним збільшенням вигоди. Оскільки в оптимальний баланс розподілення бюджетних коштів в принципі повинні бути включені тільки ті проекти, по яких витрати дорівнюють вигоді, реалізація проекту Г буде означати збитки в інших програмах більше, ніж додаткова вигода по програмі будівництва захисних споруд.

Варіант 3

Вхідні дані:

Проілюструємо процес створення оцінок “суспільної вигоди” на прикладі побудови навчальної школи в місцевому районі. Процедура оцінки починається з формування найбільш важливих “реальних цілей” здійснення цього заходу.

Такими є:

- 4) навчання дітей (основна ціль);
- 5) надання праці вчителям та адміністративному персоналу;
- 6) ріст основних фондів, в даному випадку невиробничих, в районі (у результаті будівля школи, наприклад, може бути використана як місце для зборів, розваг).

Наступним етапом є формулювання вказаних цілей у більш точних кількісних термінах, з використанням специфічних показників, адекватних кожній з сформульованих цілей. Кількісна інтерпретація цілей наступна:

- 4) навчання дітей – показник виконання цілі: комплектування одинадцяти класів, для навчання річного контингенту не менш 4100 дітей;
- 5) забезпечення зайнятості – показник виконання цілі: обсяг доходу педагогічного та адміністративного персоналу приблизно
- 6) ріст власності - показник виконання цілі: зростання вартості майна в районі приблизно на 2%.

Таким чином, показники виконання цілей формуються в різних одиницях виміру. Інструментом вимірювання різних цілей та побудови єдиної грошової оцінки є в цьому випадку ранжування цілей та надання їм “міри” на підставі соціологічного опитування споживачів проекту. Наприклад, споживачам проекту запропоновано присвоїти коефіцієнти від 0 до 1 різним цілям. Отримані наступні результати: навчання 1,0; надання роботи - 0,5; місце для розваг – 0,1; місце для зборів – 0,05.

Грошова оцінка:

- вигоди від навчання $300000/0,5*1,0=600000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для розваг $300000/0,5*0,1=60000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для зборів $300000/0,5*0,05=30000$ ум.од.

В результаті сукупна оцінка суспільної вигоди, запропонованого проекту:
 $300000+600000+60000+30000=990000$ ум.од. Ця оцінка порівнюється з витратами по даному проекту та з оцінкою “вартість-вигода” альтернативних проектів.

Варіант 4

Вхідні дані:

Проілюструємо процедуру раціонального вибору проекту по критерію “вартість-вигода” на прикладі заходів по захисту від повені. Розглядаються варіанти - існуючий стан захисних споруд та відповідний йому середньорічний збиток у 38 тис. ум.од., чотири проекту, пов’язані з будуванням дамб або резервуарів різного обсягу (табл.1).

Таблиця 1 – Приклад вибору проекту за критерієм “вартість-вигода”

Проекти	Річна вартість проекту (тис. ум.од.)	Середньорічний збиток (тис. ум.од.)	Вигода (зменшення збитку) (тис. ум.од.)
Існуючий стан	0	38	0
Проект А – дамба	3	32	6
Проект Б – малий резервуар	10	22	16
Проект В – середній резервуар	18	13	25
Проект Г – великий резервуар	30	6	32

Кожний проект характеризується показником витрат (річна вартість, яка у більш загальному випадку може розглядатися як сума витрат, приведена за допомогою норми дисконтування до першого року побудови) та показником вигоди (зменшення збитку у результаті реалізації вигід для різних проектів).

Точкою рівноваги витрат і результатів в даному прикладі є проект В. По цьому проекту збільшення вигід 9000 ум.од. приблизно дорівнює збільшенню витрат 8000 ум.од., в той час як проект Г забезпечує в абсолютному вираженні більше зниження збитків, не дає покриття додаткових витрат відповідним збільшенням вигоди. Оскільки в оптимальний баланс розподілення бюджетних коштів в принципі повинні бути включені тільки ті проекти, по яких витрати дорівнюють вигоді, реалізація проекту Г буде означати збитки в інших програмах більше, ніж додаткова вигода по програмі будівництва захисних споруд.

Варіант 5

Вхідні дані:

Проілюструємо процес створення оцінок “суспільної вигоди” на прикладі побудови навчальної школи в місцевому районі. Процедура оцінки починається з формування найбільш важливих “реальних цілей” здійснення цього заходу. Такими є:

- 7) навчання дітей (основна ціль);
- 8) надання праці вчителям та адміністративному персоналу;
- 9) ріст основних фондів, в даному випадку невиробничих, в районі (у результаті будівля школи, наприклад, може бути використана як місце для зборів, розваг).

Наступним етапом є формулювання вказаних цілей у більш точних кількісних термінах, з використанням специфічних показників, адекватних кожної з сформульованих цілей. Кількісна інтерпретація цілей наступна:

- 7) навчання дітей – показник виконання цілі: комплектування одинадцяти класів, для навчання річного контингенту не менш 4100 дітей;
- 8) забезпечення зайнятості – показник виконання цілі: обсяг доходу педагогічного та адміністративного персоналу приблизно
- 9) ріст власності - показник виконання цілі: зростання вартості майна в районі приблизно на 2%.

Таким чином, показники виконання цілей формуються в різних одиницях виміру. Інструментом вимірювання різних цілей та побудови єдиної грошової оцінки є в цьому випадку ранжування цілей та надання їм “міри” на підставі соціологічного опитування споживачів проекту. Наприклад, споживачам проекту запропоновано присвоїти коефіцієнти від 0 до 1 різним цілям. Отримані наступні результати: навчання 1,0; надання роботи - 0,5; місце для розваг – 0,1; місце для зборів – 0,05.

Грошова оцінка:

- вигоди від навчання $300000/0,5*1,0=600000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для розваг $300000/0,5*0,1=60000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для зборів $300000/0,5*0,05=30000$ ум.од.

В результаті сукупна оцінка суспільної вигоди, запропонованого проекту:
 $300000+600000+60000+30000=990000$ ум.од. Ця оцінка порівнюється з витратами по даному проекту та з оцінкою “вартість-вигода” альтернативних проектів.

Варіант б

Вхідні дані:

Проілюструємо процедуру раціонального вибору проекту по критерію “вартість-вигода” на прикладі заходів по захисту від повені. Розглядаються варіанти - існуючий стан захисних споруд та відповідний йому середньорічний збиток у 38 тис. ум.од., чотири проекту, пов’язані з будуванням дамб або резервуарів різного обсягу (табл.1).

Таблиця 1 – Приклад вибору проекту за критерієм “вартість-вигода”

Проекти	Річна вартість проекту (тис. ум.од.)	Середньорічний збиток (тис. ум.од.)	Вигода (зменшення збитку) (тис. ум.од.)
Існуючий стан	0	38	0
Проект А – дамба	3	32	6
Проект Б – малий резервуар	10	22	16
Проект В – середній резервуар	18	13	25
Проект Г – великий резервуар	30	6	32

Кожний проект характеризується показником витрат (річна вартість, яка у більш загальному випадку може розглядатися як сума витрат, приведена за допомогою норми дисконтування до першого року побудови) та показником вигоди (зменшення збитку у результаті реалізації вигід для різних проектів).

Точкою рівноваги витрат і результатів в даному прикладі є проект В. По цьому проекту збільшення вигід 9000 ум.од. приблизно дорівнює збільшенню витрат 8000 ум.од., в той час як проект Г забезпечує в абсолютному вираженні більше зниження збитків, не дає покриття додаткових витрат відповідним збільшенням вигоди. Оскільки в оптимальний баланс розподілення бюджетних коштів в принципі повинні бути включені тільки ті проекти, по яких витрати дорівнюють вигоді, реалізація проекту Г буде означати збитки в інших програмах більше, ніж додаткова вигода по програмі будівництва захисних споруд.

Варіант 7

Вхідні дані:

Проілюструємо процес створення оцінок “суспільної вигоди” на прикладі побудови навчальної школи в місцевому районі. Процедура оцінки починається з формування найбільш важливих “реальних цілей” здійснення цього заходу. Такими є:

- 10) навчання дітей (основна ціль);
- 11) надання праці вчителям та адміністративному персоналу;
- 12) ріст основних фондів, в даному випадку невиробничих, в районі (у результаті будівля школи, наприклад, може бути використана як місце для зборів, розваг).

Наступним етапом є формулювання вказаних цілей у більш точних кількісних термінах, з використанням специфічних показників, адекватних кожної з сформульованих цілей. Кількісна інтерпретація цілей наступна:

- 10) навчання дітей – показник виконання цілі: комплектування одинадцяти класів, для навчання річного контингенту не менш 4100 дітей;
- 11) забезпечення зайнятості – показник виконання цілі: обсяг доходу педагогічного та адміністративного персоналу приблизно
- 12) ріст власності - показник виконання цілі: зростання вартості майна в районі приблизно на 2%.

Таким чином, показники виконання цілей формуються в різних одиницях виміру. Інструментом вимірювання різних цілей та побудови єдиної грошової оцінки є в цьому випадку ранжування цілей та надання їм “міри” на підставі соціологічного опитування споживачів проекту. Наприклад, споживачам проекту запропоновано присвоїти коефіцієнти від 0 до 1 різним цілям. Отримані наступні результати: навчання 1,0; надання роботи - 0,5; місце для розваг – 0,1; місце для зборів – 0,05.

Грошова оцінка:

- вигоди від навчання $300000/0,5*1,0=600000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для розваг $300000/0,5*0,1=60000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для зборів $300000/0,5*0,05=30000$ ум.од.

В результаті сукупна оцінка суспільної вигоди, запропонованого проекту:
 $300000+600000+60000+30000=990000$ ум.од. Ця оцінка порівнюється з витратами по даному проекту та з оцінкою “вартість-вигода” альтернативних проектів.

Варіант 8

Вхідні дані:

Проілюструємо процедуру раціонального вибору проекту по критерію “вартість-вигода” на прикладі заходів по захисту від повені. Розглядаються варіанти - існуючий стан захисних споруд та відповідний йому середньорічний збиток у 38 тис. ум.од., чотири проекту, пов’язані з будуванням дамб або резервуарів різного обсягу (табл.1).

Таблиця 1 – Приклад вибору проекту за критерієм “вартість-вигода”

Проекти	Річна вартість проекту (тис. ум.од.)	Середньорічний збиток (тис. ум.од.)	Вигода (зменшення збитку) (тис. ум.од.)
Існуючий стан	0	38	0
Проект А – дамба	3	32	6
Проект Б – малий резервуар	10	22	16
Проект В – середній резервуар	18	13	25
Проект Г – великий резервуар	30	6	32

Кожний проект характеризується показником витрат (річна вартість, яка у більш загальному випадку може розглядатися як сума витрат, приведена за допомогою норми дисконтування до першого року побудови) та показником вигоди (зменшення збитку у результаті реалізації вигід для різних проектів).

Точкою рівноваги витрат і результатів в даному прикладі є проект В. По цьому проекту збільшення вигід 9000 ум.од. приблизно дорівнює збільшенню витрат 8000 ум.од., в той час як проект Г забезпечує в абсолютному вираженні більше зниження збитків, не дає покриття додаткових витрат відповідним збільшенням вигоди. Оскільки в оптимальний баланс розподілення бюджетних коштів в принципі повинні бути включені тільки ті проекти, по яких витрати дорівнюють вигоді, реалізація проекту Г буде означати збитки в інших програмах більше, ніж додаткова вигода по програмі будівництва захисних споруд.

Варіант 9

Вхідні дані:

Проілюструємо процес створення оцінок “суспільної вигоди” на прикладі побудови навчальної школи в місцевому районі. Процедура оцінки починається з формування найбільш важливих “реальних цілей” здійснення цього заходу. Такими є:

- 13) навчання дітей (основна ціль);
- 14) надання праці вчителям та адміністративному персоналу;
- 15) ріст основних фондів, в даному випадку невиробничих, в районі (у результаті будівля школи, наприклад, може бути використана як місце для зборів, розваг).

Наступним етапом є формулювання вказаних цілей у більш точних кількісних термінах, з використанням специфічних показників, адекватних кожної з сформульованих цілей. Кількісна інтерпретація цілей наступна:

- 13) навчання дітей – показник виконання цілі: комплектування одинадцяти класів, для навчання річного контингенту не менш 4100 дітей;
- 14) забезпечення зайнятості – показник виконання цілі: обсяг доходу педагогічного та адміністративного персоналу приблизно
- 15) ріст власності - показник виконання цілі: зростання вартості майна в районі приблизно на 2%.

Таким чином, показники виконання цілей формуються в різних одиницях виміру. Інструментом вимірювання різних цілей та побудови єдиної грошової оцінки є в цьому випадку ранжування цілей та надання їм “міри” на підставі соціологічного опитування споживачів проекту. Наприклад, споживачам проекту запропоновано присвоїти коефіцієнти від 0 до 1 різним цілям. Отримані наступні результати: навчання 1,0; надання роботи - 0,5; місце для розваг – 0,1; місце для зборів – 0,05.

Грошова оцінка:

- вигоди від навчання $300000/0,5*1,0=600000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для розваг $300000/0,5*0,1=60000$ ум.од.
- оцінка школи як місця для зборів $300000/0,5*0,05=30000$ ум.од.

В результаті сукупна оцінка суспільної вигоди, запропонованого проекту:
 $300000+600000+60000+30000=990000$ ум.од. Ця оцінка порівнюється з витратами по даному проекту та з оцінкою “вартість-вигода” альтернативних проектів.

Варіант 10

Вхідні дані:

Проілюструємо процедуру раціонального вибору проекту по критерію “вартість-вигода” на прикладі заходів по захисту від повені. Розглядаються варіанти - існуючий стан захисних споруд та відповідний йому середньорічний збиток у 38 тис. ум.од., чотири проекту, пов’язані з будуванням дамб або резервуарів різного обсягу (табл.1).

Таблиця 1 – Приклад вибору проекту за критерієм “вартість-вигода”

Проекти	Річна вартість проекту (тис. ум.од.)	Середньорічний збиток (тис. ум.од.)	Вигода (зменшення збитку) (тис. ум.од.)
Існуючий стан	0	38	0
Проект А – дамба	3	32	6
Проект Б – малий резервуар	10	22	16
Проект В – середній резервуар	18	13	25
Проект Г – великий резервуар	30	6	32

Кожний проект характеризується показником витрат (річна вартість, яка у більш загальному випадку може розглядатися як сума витрат, приведена за допомогою норми дисконтування до першого року побудови) та показником вигоди (зменшення збитку у результаті реалізації вигід для різних проектів).

Точкою рівноваги витрат і результатів в даному прикладі є проект В. По цьому проекту збільшення вигід 9000 ум.од. приблизно дорівнює збільшенню витрат 8000 ум.од., в той час як проект Г забезпечує в абсолютному вираженні більше зниження збитків, не дає покриття додаткових витрат відповідним збільшенням вигоди. Оскільки в оптимальний баланс розподілення бюджетних коштів в принципі повинні бути включені тільки ті проекти, по яких витрати дорівнюють вигоді, реалізація проекту Г буде означати збитки в інших програмах більше, ніж додаткова вигода по програмі будівництва захисних споруд.